

PROVA DE ASCURTU

<https://www.raiplaysound.it/audio/2024/10/Andalidorra-Santu-Lussurgiu-e-Montiferru-Pt-10-41367ae2-d07e-489e-9683-f247b1d9f5b2.html>

min. 00:58–7:39

Esercìtziu 1

Nara si sas frases imbenientes sunt veras o frassas cunforma a su chi narat s'àudio.

1. Sa popolatzione de Santu Lussùrgiu est ismenguada de su 50% in sos ùrtimos chent'annos.	V	F
2. Montiferru tenet custu nùmene pro ite est su logu in ue aiant agatadu unu muntone de ferru.	V	F
3. Nicolò Migheli est sotziòlogu e albergadore.	V	F
4. In sos sègulos passados, sas famìglias nòbiles costumaiant artziare a monte pro more de sa malària.	V	F
5. In sos ùrtimos trint'annos, su turismu in Santu Lussùrgiu e in su Montiferru est diventadu una presèntzia forte meda.	V	F
6. Sos produtos tipicos de custa zona sunt istados valorizados gràtzias a su traballu fatu paris dae su GAL, sa Regione e s'Unione Europea.	V	F
7. Santu Lussùrgiu est su primu logu in ue ant isperimentadu s'albergu ispartinadu e pustis su Friuli puru at isperimentadu sa matessi sistema.	V	F

Rispostas: 1. V, 2. F; 3. F; 4. V; 5. F; 6. V; 7. F.

Esercìtziu 2

Prena sas frases cun sa risposta curreta.

1) In su _____ in su Montiferru b'at istadu unu fogu mannu meda.

- a. 2001
- b. 2021
- c. 2011

2) Sas famìglias de (I.) _____ andaiant a Santu Lussùrgiu in vacàntzia.
(II.) _____.

I. a. Casteddu b. Casteddu Sardu c. Tàtari	II. a. A pustis de sa fine de sa Prima Gherra Mundiale b. dae s'agabbu de s'Otighentu e dae sos primos annos a de su Noighentu c. dae sa fine de su Noighentu e sos primos annos de su 2000
--	---

- 3) Sas abbas de Santu Nenaldù sunt famadas _____ che a sas de Fiugi.
- a. Miraculosas
 - b. Meighinosas
 - c. Perigulosas
- 4) S'acrònimu GAL cheret nàrrere:
- a. Grupu de Atentzione a su Logu
 - b. Giòvanos Amigos Lussùrgiu
 - c. Grupu de Atzione Locale
- 5) Intre sos produtos tìpicos de su Montiferru tenimus:
- a. Una genia de bacas e su casizolu
 - b. S'abba e su casizolu
 - c. Una genia de bacas e sos produtos fatos cun sa petza bula
- 6) Su turismu e s'albergu ispartinadu in Santu Lussùrgiu est diversu meda dae su turismu de sa zona costera pro ite:
- a. Durat totu s'annu e b'andant medas turistas italianos
 - b. Durat belle totu s'annu e b'andant medas turistas frantzesos
 - c. In s'istiu andat a in antis gràtzias a sa presèntzia de turistas frantzesos

Rispostas: 1.b; 2. I.a II.b; 3.b; 4.c; 5.a; 6.b.

CAPIA DE SU TESTU

Su fragellu de su tzilibirche: unu pagu de istòria e de ammentos

Su tzilibirche est torradu.

No est sa prima borta chi càpitat, ma ponet semper timòria custa invasione de animales abramidos, chi in totue in ue passant lassant su desertu (unu bòlidu de tzilibirche si nche podet mandigare in una die su tantu de alimentos de 35mìgia persones).

Fatu-fatu, in s'istòria de s'òmine b'at istadu de custas invasiones: agatamus immàgines de tzilibirche giai in sas tumbas egitzianas dae su 2470 a.C. e cada tantu custu animale torrat a essere e a luare territòrios intreos, bolende a 15 chilòmetros oràrios sena si fàghere firmare dae cosa peruna, ne abba nen fogu ne barrancos de peruna genia.

Sa Sardigna patit custu fragellu dae semper, e unu tempus a chie aguiat a li parare fronte li daiant una ricumpensa: in su beranu de su 1868 sa gente de Tàtari est imbàtida a nde cunsignare 40 cuintales a sa die.

In su sèculu passadu sa Sardigna at tentu custa peste in su 1915, 1929, 1933 e 1946. S'invasione de su 1946 aiat luadu prus de su mesu de s'isula: su prefetu de Tàtari aiat pretzetadu a totu sos òmines dae sos 18 a sos 60 annos pro prestare servìtziu in sa gherra a su tzilibirche e s'emergèntzia fiat imbàtida a su puntu chi dae iscola b'andaiant finas sos pitzinnos cun sas mastras.

Cussu annu aiant postu in campu 100mìgia òmines e chentinas de mezos, escas, arsènicu e gas velenosos, piròforos e iscudeframas e onni tratamentu pro distrùere oos e bermes.

De seguru totu sos velenos impreados sunt abarrados in sa terra e in s'abba e tenent responsabilidade (paris cun sa meighina contra a sa malària) in su nùmeru mannu de patologias graves chi nche tenimus in Sardigna.

Sos betzos de Iscanu naraiant chi in su 1946 su tzilibirche "annuaiat su sole" e in campagna non b'aiat lassadu cosa peruna, ne ortos e nen trigu... Pro nche l'ispèrdere aiant betadu fùrfure avelenadu, chi però nch'aiat ispèrdidu finas sas abes e nde las colliant mortas dae terra a trobias prenas.

S'isterrimenta de bobbois mortos ammuntaiat su logu: bi nd'aiat una manu finas in sas prajas. A bortas tocai a nde calare dae sos trenos pro betare rena in sos binàrios, ca su tzilibirche mortu faghiat iscadriare sas rodas.

In custas invasiones, a su disisperu de no ischire prus ite fàghere, sa gente s'invocaiat a Deus e prus de una borta su tzilibirche l'aiant iscuminigadu: in su 1837 sos abitanti de s'Asinara aiant chircadu a unu padre in cuntzetu de santidade chi, pigadu a sa punta chi oe si narat "della

Scomunica", aiat fatu un'esortzismu e su tzilibirche si nche fiat betadu in mare e non fiat torradu prus.

Sa matessi cosa fiat capitada in Gaddura in sos Annos Trinta: sos massajos disisperados, a pustis provadu a nche l'ispèrdere in onni manera, si fiant invocados a Padre Manzella chi fiat unu padre vincentzianu in cuntzetu de santidade. Issu los aiat fatos acudire cun iscovas e ramos e lis aiat naradu de trubare su tzilibirche finas a unu riu, e de pregare a Deus. Fidende-si de su padre, sos massajos (chi puru ischiant chi cussu animale fiat bonu a nadare) aiant postu in mente e su tzilibirche si nche fiat betadu in su riu e fiat allupadu.

Su tzilibirche essit a campu, a su sòlitu, in sos meses de làmpadas, triulas e austu, cando sa terra est calda. Sos espertos narrant chi s'ùnica manera pro firmare s'invasione diat èssere a arare sos terrinos, ca in custa manera si destruunt sos oos: giai in su 1869 s'ingegneri Pietro Passerini ispiegaiat chi custu bobboi preferit sa terra sena coltivare e pro custa resone sa mègius manera pro li parare fronte diat èssere a bonificare sos terrinos e a los coltivare.

In s'isetu chi si fatzat una pianificatzione sèria pro nche l'ispèrdere de su totu, su tzilibirche est betendenche a terra totu s'economia de sa Sardigna tzentrale.

Modificadu dae <https://insarduestprusbellu2.blogspot.com/2022/07/su-fragellu-de-su-tzilibirche-unu-pagu.html>

Esercìtziu 1

Nara si sas frases imbenientes sunt veras o frassas cunforma a su chi narat su testu.

1. Pro sa Sardigna, su tzilibirche est unu problema dae pagu tempus.	V	F
2. In su 1946 totu sos òmines dae sos 18 a sos 60 annos los ant cunvocados pro cumbàtere su tzilibirche.	V	F
3. In Sardigna unu nùmeru mannu de sas patologias sunt nàschidas pro more de sos venenos impreados pro nche ispèrdere su tzilibirche.	V	F
4. In su 1837, in s'Asinara ant finas iscuminigadu su tzilibirche.	V	F
5. Su problema verdaderu est chi su tzilibirche si podet agatare pro totu s'annu in Sardigna pro ite sa terra est semper caente meda.	V	F
6. S'ùnica solutzione chi faghet efetu pro nche mòrrere su tzilibirche est solu s'impreu de venenos.	V	F

Rispostas: 1. F; 2. V; 3. V; 4. V; 5. F; 6. F.

Esercìtziu 2

Issèbera, intre sas optziones propostas, sa risposta curreta a sas dimandas imbenientes.

1. Cantos òmines ant traballadu in su 1946 a nche ispèderent su tzilibirche?
 - a. A chentinas
 - b. Deghemìgia
 - c. Chentumìgia
2. Cale podet èssere su dannu chi faghet su passàgiu de unu bòlidu de tzilibirche?
 - a. Su màndigu chi bastat a trintachimbemìgia persones in una die
 - b. Su màndigu chi bastat a treghentoschimbanta persones in una die
 - c. Non si podet calculare
3. In cale parte de su mundu ant iscobertu sos primos arrastos de sa presèntzia de su tzilibirche?
 - a. In Sardigna intro de carchi nuraghe
 - b. In sas tumbas egìtzias
 - c. In Tàtari, in su beranu de su 1868.
4. Cales sunt sos àteros bobbois vìtimas de sa gherra a su tzilibirche de su 1946?
 - a. Sas abes
 - b. Sas formigas
 - c. Perunu àteru pegus
5. Cale solutzione aiat propostu ingegneri Passerini in su 1869?
 - a. Lassare sos terrinos sena de los marrarent su prus chi si podiat e a pustis fiat a nche lis pònnerent fogu
 - b. Bonificare, arare e marrare sos terrinos su prus chi si podiat
 - c. Impreare sos diserbantes e a pustis arare e marrare sos terrinos
6. Ite aiat propostu Padre Manzella, in sos annos 30 de su sègulu coladu, pro ispèderent su tzilibirche?
 - a. Aiat propostu a sos massajos disisperados de iscuminigare su tzilibirche
 - b. Aiat propostu a sos massajos disisperados de trubare su tzilibirche finas a su riu pro nche lu fàghere allupare
 - c. Aiat propostu a sos massajos disisperados de nde ispèrdere totu sos oos de cuddos bobbois.

Rispostas: 1. C; 2. A; 3. B; 4. A; 5. B;

ISTRUTURAS DE SA COMUNICAZIONE

Proa 1

Prena su testu chi sighit cun sas possibilidades chi agatas in sa tabella.

ambos duos	tocadu a	in mesu a	a campu	a inghìriu
finas	cada tantu	a pustis	in ie	prus in bassu

_____ su lagu Omodeo, ammontada dae s'abba, b'at una domo-pantàsimu. _____, cando non proet dae tempus meda, nde bessit _____ sa domo de su chi fiat capu de sa tzentrale elètrica pro nàrrere a chie passat "Deo m'agato ancora":

S'istòria sua comintzat in su 1917 cando movent sos traballos pro fraigare su lagu artificiale prus mannu de s'Europa, progetadu dae Angelo Omodeo e fraigadu dae Giulio Dolcetta, _____ ingegneris, pro sa produtzione de energia elètrica e pro dare abba a sas terras de Campidanu.

Pro arrennèschere a lu fàghere est _____ nde ispèrdere sas domos de Zuri, bidditzola de binti domos chi s'agataiat pròpiu in su tretu chi cheriat prenadu de abba. Sa bidda nde l'ant betada a terra, sa gente est mòvida a domos fraigadas a nou e sa cresiedda de Santu Pedru (meravìgia architetonica de istile romànicu-lombardu cun elementos gòticos, chi fiat _____ dae su 1291) l'ant "ismontada" e torrada a acaddare pedra subra pedra in Zuri noa. A s'inaugurazione de sa diga prus manna de Europa, in su 1924, bi fiat _____ su re.

_____ de sa diga b'ant fraigadu sa tzentrale idroelètrica e Ula est istada sa prima bidda de Sardigna chi at tentu sa lughe in sas domos.

Ma "cada òpera at fine", comente narat su ditzu, e otanta annos _____, in su 1997, sa diga betza non bastaiat prus e ant inauguradu sa diga noa, prus arta e prus manna. Su livellu de s'abba est crèschidu ammontende totu su chi bi fiat _____ : su padente impredadu, sas ruinas de Zuri e sa domo de sos dirigentes de sa tzentrale elètrica, chi però cada tantu nde bogat sa manu dae sa sepultura pro nàrrere a chie passat "Deo nche so ancora".

Rispostas:

IN MESU A su lagu Omodeo, ammontada dae s'abba, b'at una domo-pantàsimu. **CADA TANTU**, cando non proet dae tempus meda, nde bessit **A CAMPU** sa domo de su chi fiat capu de sa tzentrale elètrica pro nàrrere a chie passat "Deo m'agato ancora":

S'istòria sua comintzat in su 1917 cando movent sos traballos pro fraigare su lagu artificiale prus mannu de s'Europa, progetadu dae Angelo Omodeo e fraigadu dae Giulio Dolcetta, **AMBOS DUOS** ingegneris, pro sa produtzione de energia elètrica e pro dare abba a sas terras de Campidanu.

Pro arrennèschere a lu fàghere est **TOCADU A** nde ispèrdere sas domos de Zuri, bidditzola de binti domos chi s'agataiat pròpiu in su tretu chi cheriat prenadu de abba. Sa bidda nde l'ant betada a terra, sa gente est mòvida a domos fraigadas a nou e sa cresiedda de Santu Pedru (meravìgia architetonica de istile romànicu-lombardu cun elementos gòticos, chi fiat **IN IE** dae su 1291) l'ant "ismontada" e torrada a acaddare pedra subra pedra in Zuri noa.

A s'inaugurazione de sa diga prus manna de Europa, in su 1924, bi fiat **FINAS** su re.

PRUS IN BASSU de sa diga b'ant fraigadu sa tzentrale idroelètrica e Ula est istada sa prima bidda de Sardigna chi at tentu sa lughe in sas domos.

Ma "cada òpera at fine", comente narat su ditzu, e otanta annos **A PUSTIS**, in su 1997, sa diga betza non bastiat prus e ant inauguradu sa diga noa, prus arta e prus manna. Su livellu de s'abba est crèschidu ammontende totu su chi bi fiat **A INGHIRIU**: su padente impreddu, sas ruinas de Zuri e sa domo de sos dirigentes de sa tzentrale elètrica, chi però cada tantu nde bogat sa manu dae sa sepultura pro nàrrere a chie passat "Deo nche so ancora".

Proa 2

Prena su testu chi sighit cun sas possibilidades chi agatas in sa tabella.

trasmissiones	rèplica	programma	ascurtare	connòschere
curadas	collaboratzione	istòrica	informatzione	programmatzione

Dae lunis 12 de làmpadas Ràdio Planàrgia comintzat sa _____ in sardu pro pitzinnos e mannos, in _____ cun s'Ufitziu Limba Sarda de s'Unione Comunes de Pianalza.

Una parte de sas _____ est dedicada a sos pitzinnos prus piticos chi dae su lunis a sa chenàbura, in antis de andare a dormire, ant a pòdere ascurtare "Su contu de sa bonanote" e ant a pòdere sos animales faeddadores de Esopo e de Fedro. Su _____ andat in onda a sas deghe e mesa de note (h 22,30) cun _____ a sas 7 de sa die in fatu.

Sos mannos chi aprètziant s'iscritura de Gràtzia Deledda ant a pòdere _____ una seletzione de contos de custa iscritora su mèrcuris a sas ùndighi e mesa de mangianu (h 11,30) cun rèplica sa chenàbura a sa matessi ora.

Dae su lunis a sa chenàbura a sas 7 de mangianu e a sas 7 de sero (h 19,00) "Su ditzu de oe" est dedicadu a sa sabidoria antiga adatada a sos tempos modernos.

Custas trasmissiones sunt _____ dae Gianfranca Piras e Maria Giovanna Serchisu, operadoras de s'Ufitziu Limba Sarda de s'Unione Comunes de Pianalza.

Ràdio Planàrgia est sa ràdio _____ de Bosa e de sa Pianalza. Dae cando est nàschida, in sos annos Otanta, at tentu semper un'atenzione particolare pro sa limba sarda in sa programmatzione sua, ospitende programmas in sardu de _____ e de aprofundimentu ma finas de mùsica e de poesia.

(dae: <https://insarduestprusbellu2.blogspot.com>)

Rispostas:

Dae lunis 12 de làmpadas Ràdio Planàrgia comintzat sa **programmatzione** in sardu pro pitzinnos e mannos, in **collaboratzione** cun s'Ufitziu Limba Sarda de s'Unione Comunes de Pianalza.

Una parte de sas **trasmissiones** est dedicada a sos pitzinnos prus piticos chi dae su lunis a sa chenàbura, in antis de andare a dormire, ant a pòdere ascurtare "Su contu de sa bonanote" e ant a pòdere **connòschere** sos animales faeddadores de Esopo e de Fedro. Su **programma** andat in onda a sas deghe e mesa de note (h 22,30) cun **rèplica** a sas 7 de sa die in fatu.

Sos mannos chi aprètziat s'iscritura de Gràtzia Deledda ant a pòdere **ascurtare** una seletzione de contos de custa iscritora su mèrcuris a sas ùndighi e mesa de mangianu (h 11,30) cun rèplica sa chenàbura a sa matessi ora.

Dae su lunis a sa chenàbura a sas 7 de mangianu e a sas 7 de sero (h 19,00) "Su ditzu de oe" est dedicadu a sa sabidoria antiga adatada a sos tempos modernos.

Custas trasmissiones sunt **curadas** dae Gianfranca Piras e Maria Giovanna Serchisu, operadoras de s'Ufitziu Limba Sarda de s'Unione Comunes de Pianalza.

Ràdio Planàrgia est sa ràdio **istòrica** de Bosa e de sa Pianalza. Dae cando est nàschida, in sos annos Otanta, at tentu semper un'atenzione particolare pro sa limba sarda in sa programmatzione sua, ospitende programmas in sardu de **informatzione** e de aprofundimentu ma finas de mùsica e de poesia.

Proa 3

Pone sa grafia de custas frases a manera curreta sighende s'inventàriu grafemàticu RAS.

1. Su bitzinu vaghede s'ispea cun sa iaia.
 - a. su pizzinu faghede s'ispea cun sa jaia.
 - b. su bitzinu fahet sa ispea cun sa giagia.
 - c. su pitzinu faghet s'ispea cun sa jaja.
2. Sa zia de Efis adi postu su bai a coi.
 - a. sa zia de Efisi ad postu su bani a còiri/còi.
 - b. sa zia de Efis at postu su pani a coiri/coi.
 - c. sa zia de Efis at postu su pani a còiri/coi.
3. Si abba in su piltone piltaza abba este e abba istada.
 - a. si abba in su pistone pistas abba est e abba istat.
 - b. si aba in su pilthone pilthas abba elthe e abba istata.
 - c. si abba in su pistone pistasa abba est e abba istat.
4. Su pilohu messada su tridi'u 'in sa alhe.
 - a. su piloccu messata su tridicu cun sa arche.
 - b. su pilocu messat su trìdicu chin sa farche.
 - c. su pilo'u messat su trìdi'u 'in sa alhe.
5. Su figiu de Maria andàda a iscola cun sa machina de su babbu.
 - a. su figgiu de Maria andat a scola cun sa macchina de su babbu.
 - b. su figiu de Maria andàda a iscola cun sa machina de su babu.
 - c. su figiu de Maria andàt a iscola cun sa màchina de su babbu.
6. Su soli oi c'esti calau chizzi.
 - a. su solli òi c'esti gallau ghizzi.
 - b. su soli oi nc'est calau chitzi.
 - c. su sòli òi nc'est calau chizi.
7. Mezus un'ou oe chi no una puddha crasa.
 - a. mezus un ou oe chi no una pudha cras.
 - b. menzus un'ou oe ghi no una pudda cras.
 - c. mezus un'ou oe chi no una pudda cras.
8. Innantis de mandigare di deve samunare sa manoso.
 - a. innantis de mandicare di deve sammunare sal manos.
 - b. in antis de mandigare ti deve samunare sas manos.
 - c. in antis de mandighàre ti deve samunare sar manos.

9. Cine riede sa xenarba prandgede su 'ominigu.

- a. cine riet sa cenarba pranget su domìnicu.
- b. cine riet sa cenarba pràncet su domìnicu.
- c. chine riedhe sa scenarba prandgede su 'ominighu.

10. Cando su puddu canta su manzanu nos pesamus chitto.

- a. candu su puddu cantat su mantzanu nos pesamus chito.
- b. cando su puddu cantat su manzanu nos pesamus chito.
- c. candho su puddu canta su manzanu no pesamus chito.

Rispostas:

1. c; 2.c; 3.a; 4.b; 5.c; 6.b; 7.c; 8.b; 9.a; 10.b.

Proa 4

Pone sas formas verbales a manera curreta.

1. Pàulu cun su figi _____ cun sa vettura chi ant comporadu in Tàtari.
 - a. at a bènnere
 - b. ada bennere
 - c. benidi
 - d. bènnerat
 - e. ant a bènnere
2. In s'aposentu de pràndere _____ bator safatas de prata.
 - a. b'at
 - b. bi sunt
 - c. ant a bènnere
 - d. diat chèrrere
 - e. bi ant
3. In domo de Lughia _____ su fradile de Istèvene.
 - a. b'aiat
 - b. diat àere
 - c. b'at a àere
 - d. bi fiat
 - e. b'at
4. Su pipiu est _____ totu sa note cun sa lughe alluta.
 - a. dormende
 - b. dormiat
 - c. dormidu
 - d. at a dormire
 - e. dormire
5. Sos dischentes de s'iscola primàrgia _____ a inoghe pro sa festa de Santu Sidore.
 - a. benet
 - b. benint
 - c. benant
 - d. bèngiant
 - e. bèngio

6. Non penso chi Frantziscu _____ prus a custa ora.
a. bèngiant
b. benint
c. bèngiat
d. benniat
e. beniat
7. _____ mègius si tue t'esseress postu a istudiare!
a. at a èssere
b. apo a àere
c. diat èssere
d. ant a èssere
e. fit a àere
8. Su pische de Aristanis si lu _____ jaju in antis de si nche mòrrere.
a. mandigaiat
b. mandigat
c. mandigaret
d. mandigant
e. mandigarent
9. Non nde _____ de cussa frùtora ca ti faghet male!
a. mandigas
b. mandighes
c. mandigaret
d. mandigare
e. mandigaiat
10. Su biscotu non si l'at _____ pigare ca fiat tropu caente.
a. potzo
b. podimus
c. podemus
d. pòdidu
e. potzamus

Rispostas: 1.e; 2.a; 3.d; 4.a; 5.b; 6.a; 7.c; 8.a; 9.b; 10.d.

PRODUTZIONE ISCRITA

Issèbera duos temas intre sos tres propostos.

Pro cada tema isseberadu iscrie a su mancu 150 e non prus de 300 paràulas e pro s'iscritura imprea petzi sa variedade de sardu chi preferis. A s'ora de cuncordare su testu, dae atenzione a sos inditos de cada titulu isseberadu.

1) TESTU DE OPINIONE

Turismu: oportunitade o isfrutamentu?

Su turismu est semper de prus una manera pro fàghere crèschere non solu a manera econòmica sos logos prus isvantagiados, o a su mancu, custu est unu puntu de vista chi nos contant a s'ispissu sos mèdios de comunicatzione. Non mancant però sos chi bogant a pìgiu sas conseguèntzias negativas de unu modellu de turismu sena de controllu.

Tando, a manera de testu de opinione, iscrie su puntu de vista tuo subra custu argumentu.

2) LÌTERA/E-MAIL INFORMALE

Amìgu istimadu/Amìga istimada, dae tempus meda no nos intendimus

Iscrie una lìtera informale a un'àmigu tuo/a un'amiga tua chi no bides o intendes dae meda. Conta-lis carchi noa de sa vida tua e dimanda-lis carchi informu subra sa vida sua e su chi est faghende in custos ùrtimos tempos.

3) TESTU CREATIVU

Sa torrada a Sardigna

Pustis de unu disterru longu e de àere bìvidu meda annos a foras de Sardigna, su/sa protagonista torrat a logu de sa pitzinnia sua e torrat a bìdere gente chi non bidiat dae meda. Descrìe custos atòpos a manera de contu: podes isseberare de los contare in prima o in sa de tres persone. Faghe riferimentu mescamente a sos pensamentos, a sos sentidos e sas emozioni de su/sa protagonista.

PRODUTZIONE ORALE

Monòlogu de 2-3 minutos

Faghe unu monòlogu curtzu (non prus de 3 minutos) subra su tema isseberadu, tenende in cunsideru sa coerèntzia de sas argumentatziones, s'istruutura de su negòtziu e s'uniformidade linguìsticu-grammaticale

SU SARDU IN S'ISCOLA

Faghe finta de èssere unu/una docente e faedda de s'importàntzia de su sardu a sos dischentes tuos (iscolas elementare o mèdia) comente limba non solu de sa comunicatzione intro de domo o cun amigos ma finas comente limba de sas situatziones formales e istitutzionales.

SU TEMPUS A DISCANTZU

Conta a sos amigos tuos un'atividade chi faghes a discantz. Pro esempru, conta-lis ite faghes cando ses liberu dae impinnos de traballu o si tenes carchi ammentu de cuddos momentos.

CONTARE SA SARDIGNA CUN SA CULTURA

Ses traballende in una ràdio e depes registrare unu monòlogu, ponende-lu deretu in linea, subra unu tema chi pertocat sa sotziedade e sa cultura de sa bidda tua o de su logu in ue ses bivende. Sos chi ascurtant sunt àteros faeddadores de limba sarda chi forsis non connoschent su chi lis ses contende.

Negòtziu de 2-3 minutos

Pensa de arrejonare (prus o mancu tres minutos) subra su tema chi as a isseberare e piga sa parte de unu de sos rolos presentados.

REGISTRARE SA NÀSCHIDA DE UNU PITZINNU A S'ANÀGRAFE

Est nàschidu/a unu/a pitzinnu/a: su babbu/sa mama andat a fàghere registrare su naschimentu a s'Ufitziu de s'anàgrafe de sa comuna in ue bivet. Su negoziadore A est su babbu/sa mamma de su/sa criu/a, imbetzes su negoziadore B est su dipendente comunale. Sos duos negoziadores, chi si connoschent ma non tenent cunfiàntzia, tratant intre issos a manera formale e depent fàghere sa pràtica de registratzione de su criu e faeddant de sa nàschida de sa criadura.

PROIBIRE SOS TELÈFONOS IN SAS ISCOLAS?

Su negoziadore A proponet de proibire sos telèfonos in sas iscolas, imbetzes su negoziadore B faeddat de s'utilidade de lu pòdere àere, siat pro sos dischentes siat pro sos docentes. Sos duos negoziadores si connoschent bene e tenent bastante cunfiàntzia intre issos e negòtziant, a manera trancuilla, si fiat istadu mègius proibire o nono s'impreu de sos telèfonos in s'iscola.

ENERGIAS ANNOÀBILES: SOLUTZIONES E DISAFIOS

A su negoziadore A lis agradant sas energias annoàbiles e su piatzamentu de sos impiantios noos, imbetzes su negoziadore B est contràriu. Sos duos negoziadores, chi sunt collegas de traballu e tenent bastante cunfiàntzia, negòtziant in subra de sas oportunidades e de sos problemas chi ant a bessire a pìgiu dae su piatzamentu de sas energias annoàbiles in Sardigna.